

За львівські надри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова.

№ 6 (202)

Неділя, 14 грудня 1947 р.

ВИЩЕ РІВЕНЬ НАУКОВОЇ РОБОТИ!

В нерозривному зв'язку з соціалістичним будівництвом збільшується значення науки в нашій країні. В міру розвитку та зростання нашої промисловості і сільського господарства зростає роль радянської науки, збільшуються її вимоги до радянських учених. Завдання будівництва комунізму вимагає великого розвитку науки, яка стає надзвичайно важливим фактором державного життя та економіки. Це ставить дуже серйозні і відповідальні завдання перед вищою школою, зокрема перед нашим Університетом.

В стінах Одеського Університету завжди велася і зараз ведеться велика науково-дослідна робота. На 1948 рік за планом наукової роботи в Університеті передбачена лише на факультетах та кафедрах розробка 155 тем. Серед них є багато важливих в теоретичному і практичному відношенні робіт, в тому числі 27 докторських і 33 кандидатських дисертації, а також 11 підручників для вищої школи.

Але поруч з досягненнями ми й досі ще маємо ряд істотних недоліків у нашій науковій роботі. Тематика наукових робіт гуманітарних факультетів часто буває далекою від сучасності і актуальних питань. Яскравим прикладом цього з'являється наукова тематика філологічного факультету на 1948 рік, яку Вчена рада Університету змушена була відхилити, бо в ній переважна більшість робіт була присвячена вивченню мовознавчих і історико-літературних питань XVIII і XIX століть, і лише одна тема була присвячена радянській літературі. Лише після постанови Вченої ради Університету план наукової роботи філологічного факультету був змінений.

В планах науково-дослідної роботи фізико-математичного, хімічного, біологічного, геолого-грунтознав-

чого та економічного факультетів мало ще таких тем, розробка яких давала б безпосередню дійову практичну допомогу нашій промисловості та сільському господарству в справі дострокового виконання післявоєнної сталінської п'ятирічки.

Одним з недоліків в організації наукової роботи є також те, що у деяких наших викладачів справа викладання відірвана від наукового дослідження. Це особливо стосується філологічного факультету. Є серед наших викладачів і такі, які й досі намагаються розглядати науково-дослідну роботу, як свою приватну справу, а не як загальногромадську, зв'язану з державними інтересами. Окремі викладачі ще не усвідомили ту істину, що планувати науку не тільки можливо, а й необхідно для правильного і швидшого зростання її.

Всі ці недоліки в нашій науковій роботі в значній мірі залежать від слабкої постановки в Університеті наукової критики та самокритики.

До тем, які висувуються для розробки, потрібно підходити критично як на засіданнях кафедр, так і на факультетських Вчених радах. При обговоренні їх треба широко розгорнути принципову критику, озброєну марксистсько-ленінською теорією, треба боротись за високу ідейність і цілеспрямованість наукової роботи, за актуальність її, за тисний зв'язок з сучасністю, критикуючи прояви низькопоклонства перед буржуазною наукою Заходу.

Науковий колектив нашого Університету в основному міцний. Він може і повинен подолати недоліки, підвищити рівень наукової роботи, щоб вийти в передові лави борців за розквіт радянської науки, за велику справу Леніна—Сталіна—побудову комунізму у нашій країні.

Велике і почесне завдання

Міністр вищої освіти СРСР тов. Кафтанов недавно видав наказ № 1777 про допомогу вищим учбовим закладам підприємствам у розробці міроприємств по виконанню п'ятирічного плану за 4 роки.

В наказі зобов'язано начальників головних управлінь Міністерства вищої ос-

віти вжити необхідних заходів до залучення всіх вищих учбових закладів у активну роботу по наданню науково-технічної допомоги підприємствам у справі дострокового виконання п'ятирічного плану і всемірного розвитку науково-дослідних робіт, зв'язаних з достроковим виконанням 4-ї сталінської п'ятирічки.

У ДЕНЬ ВИБОРІВ ОДНОСТАЙНО ВІДДАМО СВОЇ ГОЛОСИ ЗА КАНДИДАТІВ СТАЛІНСЬКОГО БЛОКУ КОМУНІСТІВ І БЕЗПАРТІЙНИХ!

НАШІ КАНДИДАТИ

568 виборчий округ по виборах до міської Ради

Яків Дмитрович АНАНЬЄВ

Яків Дмитрович Ананьєв народився в селі Троїцькому, Одеської області, в сім'ї селянина-бідняка. З 1929 по 1931 рік вчився в Одеському інституті народної освіти. Після закінчення інституту був призваний на службу до Військово-Морського Флоту. Демобілізувавшись, працював до 1939 року викладачем у школах і технікумах міста Одеси, а пізніше перейшов на роботу в органи державної безпеки.

З початку Вітчизняної війни Яків Дмитрович брав

участь в обороні м. Одеси, потім Севастополя і весь період війни знаходився на службі в військах Каспійського і Чорноморського флотів. Нагороджений орденом Вітчизняної війни і медалями „За оборону Одеси“, „За оборону Севастополя“, „За оборону Кавказу“, „За перемогу над Німеччиною“.

З 1946 року до сьогоднішнього дня тов. Ананьєв працює головою Одеського міського комітету в справах фізичної культури і спорту при виконкомі міської Ради.

569 виборчий округ по виборах до міської Ради

Семен Григорович СІЛІН

Семен Григорович Сілін народився в 1895 році в сім'ї селянина-бідняка. З 13-ти років він розпочав свою трудову діяльність. Спочатку понавчався в майстернях у поміщиків, батракував, потім працював у кустарних взуттєвих майстернях.

В 1917—18 р.р. тов. Сілін в рядах Червоної Гвардії боровся проти німецько-гайдамацьких військ; до 1921 року знаходився в Червоній Армії і громив банди Мамонтова, Денікіна, Врангеля і Махно, виконуючи обов'язки командира роти і політрука роти.

З 1922 року і до сьогоднішнього дня, протягом 25 років, С. Г. Сілін працює на відповідальних посадах в органах юстиції.

Член ВКП(б) з 1917 року, тов. Сілін весь час віддано боровся з ворогами народу, брав участь у розгромі куркульсько-есерівського повстання в 1918 році, в боротьбу з куркулями під час колективізації.

В період Великої Вітчизняної війни, добровільно пішовши на військову службу, тов. Сілін був на вищих юридичних посадах Чорноморського Військово-Морського Флоту.

38 виборчий округ по виборах до районної Ради

Іван Пилипович САДОВОЙ

Кандидат в депутати до районної Ради депутатів трудящих по 38 виборчому округу Іван Пилипович Садовой народився у 1906 році в родині робітника-слюсаря. З 1918 до 1925 року виховувався в дитбудинку в м. Одесі, а потім працював токарем по металу на різних підприємствах.

Політвідділ Одеської залізниці в 1935 році направив

тов. Садового на учобу до Харківського комуністичного університету, який він закінчив у 1938 році.

Товариш Садовой — член ВКП(б) з 1938 року. В період Великої Вітчизняної війни брав участь у розгромі німецько-фашистських загарбників і японських імперіалістів. Уряд нагородив його двома орденами і чотирма медалями.

ПАРТІЙНІ ЗБОРИ, ПРИСВЯЧЕНІ ПІДГОТОВЦІ ДО ІСПИТІВ

Днями відбулися збори парторганізації Університету, які заслухали доповідь проректора по учбовій частині проф. В. Д. Богатського про підготовку до екзаменаційної сесії.

В обговоренні доповіді взяли участь проф. М. П. Савчук, проф. К. П. Добролюбський, доцент П. М. Єфремов, студенти тт. Щербина, Трофименко, Фуремс, Луньонюк та ін. Виступаючи різко критикували недоліки в роботі по підготовці до іспитів на біологічному, геолого-грунтознавчому та фі-

лологічному факультетах, вказували на те, що партійні і комсомольські організації цих факультетів ще дуже мало зробили в справі організації підготовки до зимової екзаменаційної сесії.

Збори у своєму рішенні вказали на необхідність зосередження основної уваги на роботі в групах, постановили в найкоротший строк ліквідувати існуючі недоліки і зобов'язали кожного комуніста боротися за добру підготовку і успішне проведення іспитів.

40 виборчий округ

по виборах до районної Ради

Михайло Степанович ШЕЙКІН

Складний шлях пройшов у своєму житті Михайло Степанович Шейкін.

Народився він у 1908 році в сім'ї батрака. З дитячих літ зазнав злиденного життя.

У 1928 році тов. Шейкін вступив до ВЛКСМ, а через рік добровільно пішов до лав Червоної Армії. З цього часу він незмінно знаходиться на військовій службі, яку розпочав рядовим червоноармійцем і дослужився до командира полку.

У 1945 році гвардії полковнику тов. Шейкіну присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Його нагороджено орденом Леніна і Золотою Зіркою, а також двома орденами Червоного Прапора, орденами Суворова 3 ст. і Червоної Зірки.

39 виборчий округ

по виборах до районної Ради

Андрій Платонович ДЬЯКОВ

Андрій Платонович Дьяков народився у 1905 році в м. Александрії, Дніпропетровської області в сім'ї кустаря-шевця. Спочатку вчився у початковій школі, потім допомагав батькові у його ремеслі.

З 1927 по 1929 р.р. Андрій Платонович перебував на військовій службі в лавах Червоної Армії.

З 1937 р. тов. Дьяков весь час працює на юридичній роботі.

Андрій Платонович Дьяков — комуніст. Він пройшов шлях від бідного шевця до радянського юриста, поборника соціалістичної законності. Все своє життя він вірно і віддано служить нашому народу і Батьківщині.

Слідами наших виступів

„ОСТОРОНЬ СУЧАСНИХ ТЕМ“

Під таким заголовком у нашій газеті від 30 листопада було вміщено замітку доц. А. Москаленко, в якій говорилося про неправильне планування наукової роботи філологічного факультету на 1948 рік, про замовчування в ній сучасної тематики.

Вчена рада Університету не затвердила застарілих і неактуальних тем, названих у замітці, і вжила заходів щодо виправлення вказаних недоліків.

ХАЙ ЖИВЕ НЕПОРУШНА ДРУЖБА СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ!

Початок великої справи

Зараз в Університеті розгортається велика науково-дослідна робота в галузі слов'янознавства.

На філологічному факультеті, на кафедрі української літератури почалося вивчення слов'янських мов і літератур. На IV курсі українського відділу читається спецкурс „Українсько-слов'янські літературні взаємовідносини першої половини і середини XIX ст.“. На студентському науковому гуртку вивчаються питання словістики. Викладавсько-аспірантський науковий гурток під керівництвом проф. М. В. Беляєва вивчає порівняльну граматику слов'янських мов. Незабаром почнуть працювати гуртки по вивченню чеської і сербської мов.

Викладачі, аспіранти і студенти історичного факультету працюють над темами слов'янської культури і історії слов'янських народів. Цю роботу очолює доктор педагогічних наук проф. А. Г. Готалов. Значна кількість праць присвячена вивченню великих демократичних реформ, запроваджених нині у слов'янських країнах нової демократії.

Наукові працівники кафедри педагогіки внесли доповнення до учбової програми, намітивши більш широке висвітлення системи освіти в слов'янських демократичних країнах. На кафедрі інтенсивно проводиться робота по розробці питань сучасного розвитку освіти в Болгарії, Польщі, Югославії та Чехословаччині.

Настав час всю плодотворну роботу окремих наукових працівників і кафедр Університету об'єднати в єдиному керівному центрі, який і повинен спланувати цю роботу з метою її посилення.

Доц. В. З. Несторенко,
доц. М. С. Гриценко.

У БОРОТЬБІ З НІМЕЦЬКОЮ РЕАКЦІЙНОЮ НАУКОЮ

Наука слов'янознавства (вивчення слов'янських мов, слов'янської історії, культури і літератури) з самого свого виникнення була наукою не тільки спеціальною, теоретичною, але й практичною, бойовою. Передові, прогресивні представники її прагнули служити великій справі слов'янського єднання, національної самосвідомості і взаємності.

Слов'янознавство виникло у другій половині XVIII і на початку XIX століть у важку пору історичного життя слов'янства, коли південні слов'яни стогнали під турецьким ярмом, чехи і словаки — під німецьким.

Не випадково слов'янські історія та філологія стали створюватися в Чехословаччині, — в країні, де йшла особливо загострена національна боротьба з німецькою колонізацією, з онімеченням народу. Перші представники слов'янської науки — Добровський, Копітар, Ганка, Шафарик поставили собі завданням розбудити слов'ян-

В сторіччя народилась і зміцніла братерська дружба слов'янських народів. Покроплена священною кров'ю героїв, що загинули в боротьбі з фашизмом, ця дружба ще більше загартувалась і зросла у роки Великої Вітчизняної війни.

Обов'язок нашої радянської науки і науки всіх слов'янських народів — далі зміцнювати цю героїчну дружбу, стверджувати в своїх дослідках спільність історії, культури, політичних і економічних інтересів усього слов'янства, викривати й спростовувати лже-теорії відвертих і прихованих ворогів наших народів.

Зміцненню зв'язків учених слов'янських народів має послужити перший післявоєнний конгрес учених-словістів, що його буде проведено у 1948 році в Москві за ухвалою 2-го Пленуму Загальнослов'янського Комітету.

Назустріч конгресові наш Університет має піднести на вищий рівень слов'янознавчу науку, що здавна має міцні традиції у нашому вищому учбовому закладі.

Нехай далі зростає в нашому Університеті радянське слов'янознавство, про перші успіхи якого розповідає ця сторінка.

Слов'янознавчі традиції нашого Університету

Вивчення слов'янської філології і історії слов'янських народів знайшли в Одеському — тоді Новоросійському — Університеті надійну базу. Від часу його заснування, з 1865 року, кафедра слов'янознавства очолював видатний учений і гарячий поборник слов'янського єднання В. І. Григорович, який створив школу вчених-словістів. Деякий час у нашому Університеті працював І. В. Ягіч, словинець, російський академік, великий знавець словістики і порівняльного слов'янського мовознавства. З 1874 по 1894 р.р. працював в Одесі академік Ф. І. Успенський — один із основоположників російського візантієзнавства, який згуртував кращі сили історико-філологічного факультету навколо вивчення історії Візантії у найтіснішому зв'язку з російською історією і історією інших слов'янських народів. В організованому ним колективі працювали: відомий лі-

тературознавець О. І. Кіричичіков, історики А. І. Маркевич і Г. І. Афанасьєв, слов'янознавець О. О. Кочубинський та інші учені.

Діяльність одеських слов'янознавців того часу стояла на високому науковому рівні і не мала нічого спільного з офіціальним пансловизмом. Вона була зігріта прогресивною концепцією слов'янського єднання.

Одеський Університет зробив великий внесок у справу культурного відродження балканських народів. Рання зв'язок Одеси з цими народами, особливо з слов'янськими, зміцнів завдяки географічній близькості нашого міста до Балкан. До Одеси йшли потоки переселенців і втікачів з Сербії, Хорватії, Словенії, Далмації, Албанії, Боснії, Болгарії, Македонії і інших країн. Ці втікачі рятувались від турецького, німецького і мадярського гніту. Тут вони знаходили не лише матеріальну підтримку, а й

сприятливі умови для духовного розвитку. Одеське „Славянское благотворительное общество“ витрачало значні кошти на організацію цієї допомоги і розвивало широку культурну діяльність серед слов'ян. Керівну роль у цьому товаристві відігравали вчені нашого Університету.

Незрівнянно зросло значення слов'янознавчої науки в наші часи в Радянському Союзі, який є світочем для братніх народів, що з допомогою нашої країни змогли звільнитися з-під фашистського ярма і побудувати своє життя на засадах справді народної демократії. Кафедри історичного та філологічного факультетів роблять все для того, щоб підняти свою роботу на рівень актуальних завдань, які стоять перед нами у вивченні історії та культури слов'янських народів, і мають уже у цій галузі певні досягнення.

Проф. А. Г. Готалов.

„СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ЗБІРНИК“

Недавно Державне видавництво політичної літератури випустило „Слов'янський збірник“.

Ця колективна праця істориків ставить своєю ціллю задоволення інтересів радянського читача до минулого слов'янських народів і до їх політичних і культурних зв'язків.

У збірнику вміщені праці академіка Ю. В. Готьє „Створення Сербської держа-

ви“, академіка З. Р. Неєдлі „Виникнення Чеської держави“, академіка В. І. Пічети „Створення Польської держави“.

Історичним зв'язкам російського народу і південних слов'ян з старовинних часів до половини XVII віку присвячена праця члена-кореспондента Академії наук СРСР М. Н. Тихомірова.

Великий інтерес являють собою вміщені у збірнику

статті члена-кореспондента Академії наук СРСР С. К. Боголюбського, професора С. А. Нікітіна, С. Ш. Грінберга, присвячені дипломатичним і культурним зв'язкам Росії з слов'янськими державами.

Поява „Слов'янського збірника“ — це видатна подія, яка ще більше буде сприяти зміцненню братських зв'язків слов'янських держав.

Моя дипломна робота

Темою своєї дипломної роботи я обрала вивчення слов'янських симпатій українського поета М. П. Старицького. Я прагну простудіювати інтерес Старицького до слов'янської теми в світлі того загального зацікавлення слов'янською справою, що мала місце в українських літературно-громадських колах у 70-80 р.р. XIX ст.

Особливою заслугою Старицького з'являється його політична дальнозорість. Він зумів розгледіти основного ворога слов'янства в Німеччині, яка здавна зазіхала на слов'янські землі. „Встають бо на заході хмари“, попереджував Старицький і закликав до єднання, як до найважливішого засобу, щоб не дати „німоті урвати ні кроку слов'янського поля“.

Інтерес Старицького до слов'янського питання я пов'язую з загальною революційно-демократичною тенденцією його творчості, з його симпатією до всіх покритих і поневолених.

Цікавим є вивчення і тих перекладів „Сербських пісень і дум“, які зробив Старицький. Поет відчув героїчний характер цих творів, що відповідали його особистим настроям і героїчним визвольним традиціям українського епосу.

Студ. Л. Ленюк.

ХВИЛЮЮЧІ ТЕМИ

Серед багатьох інших тем мене найбільше ваблять слов'янські теми. Переклади з болгарської літератури П. Тичини, „Слов'янські балади“ Л. Первомайського особливо зацікавили мене і переді мною викристалізувалася тема наукової роботи: „Слов'янська тематика в творчості Тичини і Первомайського“.

Зараз ця робота у мене майже готова. Одночасно я зібрав і упорядкував матеріал: „Слов'янська тематика в українській післявоєнній літературі“. У цій роботі я торкаюсь питання перекладів з слов'янських літератур багатьох українських письменників і їх оригінальних творів, присвячених слов'янській дружбі. Тут же я хочу розглянути і твори письменників-учасників Великої Вітчизняної війни, в яких передані безпосередні враження від слов'янських країн.

Своїми роботами в галузі слов'янського питання мені хочеться показати, яка висока була і є культура слов'ян і як поступово визрівала у боротьбі з спільними ворогами ідея слов'янської єдності, що знайшла своє втілення в сучасній співдружності слов'янських народів.

Викл. Б. Галащук.

вони весь час розпалювали. Православних слов'ян розглядали як еретиків або схизматиків, що відійшли від єдиноспасаючої католицької церкви. Деякі православні кола навпаки, недовірливо дивилися на слов'ян-католиків.

З цими поглядами, які ще і досі існують у деяких країнах західної Європи, з самого початку поведла боротьбу слов'янська наука. Слов'янські історики — Йордан, Дуріх, Палацький та ін. стали відновлювати минуле своїх народів, філологи — Добровський, Копітар і Шафарик встановлювали єдність слов'янських мов, особливо висуваючи історичну роль і значення старослов'янської мови. У своїх „Слов'янських древностях“ Шафарик доводив давність слов'янських поселень у Європі, у „Слов'янському народописі“ він встановлював багаточисельність слов'ян і слов'янських поселень на великій території.

У науковій роботі по вивченню історії слов'ян взяли активну участь учені різних слов'янських народів — серби Обрадович і Караджіч, хорват Людевіт Гай, поляки Мацієвський, Кухарський та ін.

У 1837 р. були відкриті слов'янські кафедри і в російських університетах. В слов'янській науковій роботі провідне місце посідали видатні російські словісти — у Москві — Бодянский, у Петербурзі — Прейсс, у Харкові — Срезневський, у Казані, а з 1865 р. в Одесі — Григорович.

У слов'янській науці висунулися видатні наукові сили, які збагатили слов'янознавство рядом капітальних робіт. Серед них особливо можна відзначити Шахматова, Потебню, Ягіча, Миклошича, Готтала, Даничиша. Завдяки їхнім зусиллям слов'янознавство до кінця XIX віку одержало загальноєвропейське визнання.

Давнішня ідея слов'янської культурної, наукової і літературної взаємності, яка так уперто пропагувалася кращими діячами передової науки і люто переслідувалася німецькими реакціонерами, знайшла своє прекрасне втілення у наш час, коли здійснилися найбільш сміливі прогресивні мрії минулих поколінь слов'янознавців.

Проф. М. В. Беляєв.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.